

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

Index.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

AD ARTICVLVM V.

Contra primum Decalogi Præceptum.

1. *Deorum pluralitas stando puris principis naturalibus, defendi potest & propugnari.*

2. *Prudentia humana viribus natura derelicta, probabilissimè crederet dari plures Deos.*

3. *Probabile est, secundum prudentiam humanam sibi relictam non dari Deum.*

4. *Potest dari ignorantia invincibilis Dei, quoad aliquod tempus saltem breve.*

5. *Probabile est posse dari hominem bono iudicio præditum, qui invincibiliter totâ vitâ Athenis sit.*

6. *Probabile est posse dari Rempublicam, quæ invincibiliter ignoret Deum.*

7. *Potest Deus creare homines Exleges, seu nulli legi subjectos.*

8. *In Præceptis primæ tabulæ potest Deus dispensare contradictoriè, in reliquis contradictoriè, & contrariè.*

9. *In rigore loquendo videtur, quod homo non teneatur unquam tempore vitæ suæ elicere actum charitatis.*

10. Nunquam aliquod præceptum obligat, nisi sit determinatum.
11. Non tenetur homo totâ vitâ suâ elicere actum fidei & spei.
12. Majorem & potiorem curâ politica Civilis & Regionis, quam Religionis oportet habere.
13. Cujus Regio, illius est Religio.
14. Diversas Religiones in Regno, vel principatu permittere expedit.

APPENDIX REFVTATORIA

Theodori Reinkingk, de Regimine
Ecclesiastico.

1. Princeps summam potestatem habet rerum tam Ecclesiasticarum, quam Civilium.
2. De Jure divino Princeps secularis habet Ecclesiasticam potestatem, est q³ Episcopus.
3. Summus Pontifex in Ecclesiasticis, & secularibus Imperatori subiectus est.
4. Principi seculari competit Jus instituendi dies festivos.
5. Principis secularis est Ministros Ecclesie vocare, & per se vel alios visitare.
6. Imperatoris, non Summi Pontificis est convocare concilia.
7. Heretici extremo supplicio nequaquam puniendi.
8. Docto-

8. Doctores ponentes, quod aliquis per Cen-
suram Ecclesiasticam emendandus si corrigi
noluerit, seculari iudicio est tradendus: pro cer-
to in hoc sequuntur Pontifices, scribas, & Pha-
riseos, qui Christum seculari iudicio tradide-
runt & tales sunt Homicidae graviores Pilato.

9. Hereticos comburi est contra volunta-
tem spiritus.

10. Dispositio circa Bona Ecclesiastica est
penes Principem Saeclarem.

11. Pacta cum Hereticis nequaquam ser-
vanda.

12. Princeps Christianus bello impetitus
cum Turca & Infidelibus foedus inire, & au-
xilium petere potest.

13. Princeps saecularis excommunicari
ecclesiastica potestate non potest.

14. Sacris litteris repugnat, & institutioni
Christi Summum Pontificem habere Dominia
temporalia.

De donatione Constantiniana & Dominiis
temporalibus summi Pontif. in particulari.

15. Pontificij continuam summorum Pon-
tificum successionem à S. Petro usq; huc proba-
re nequeunt.

AD ARTICVLVM VI.

Contra II. Decalogi Præceptum.

1. *Licitum est, tam in iudicio, quam extra, jurare cum restrictione mentali non habito respectu ad intentionem juramentum petentis.*

2. *Qui mediante commendatione, vel munere ad officium promotus est, poterit cum restrictione mentali prestare juramentum, quod à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem petentis.*

3. *Si quis solus vel coram alijs, sive interrogatus, sive propria sponte, sive recreationis gratiâ, sive quocumq; alio sine juret, se non fecisse aliquid, quod revera fecit, vel etiam diè ab eâ in qua fecit, vel quodvis aliud addititium verum, revera non mentitur, nec est perjurus.*

4. *Licet ambire Magistratum, aut officium, sollicitando suffragia Collatorum promissis Symposijs, pecunijs, muneribus per se vel suos, & nihilominus consuetum juramentum cum restrictione mentali facere, quod nihil dederit.*

5. *Licet in hunc finem pecunias munera per se vel per suos accipere, & tamen jurare se nihil accepisse.*

AD

AD ARTICVLVM VII.

Contra III. Decalogi Præceptum.

1. Satisfacit Præcepto Ecclesie de audiendo sacro, qui duas ejus partes, imò quatuor à diversis simul celebrantibus audit.

2. In audiendo missam de præcepto, & recitandis horis Canonicis ex obligatione, satis est attentio externa.

3. Satisfacit præcepto Ecclesie, qui non interest consecrationi

4. Missa omitti potest in die festo ob lucrum, quod tunc cessaret, si quis illi interesset.

5. Licet quis vadit ad venationem, licet præsciat, se non posse habere missam.

6. Qui legit ea, quæ sunt in diurnali satisfacit præcepto divino.

7. Qui caret breviario, non tenetur ex diurnali legere horas.

7. Unicâ confessione & communionem, duorum annorum obligationi satisfieri potest.

8. Unicâ officij divini Lectione, duorum dierum obligationi satisfieri potest.

9. Qui facit confessionem voluntariè nullam, satisfacit Præcepto Ecclesie.

A 7

10. Licet

10. Licet quotidie per totum annum legere officium de resurrectione Domini.

11. Non peccant puella diebus festivis in privato nentes & laborantes.

12. Idem possunt Rustici & Mechanici.

13. Licet Pictoribus sine magno apparatu diebus festis pingere.

14. Licet diebus festivis venari, aucupari, piscari.

15. Barbitonfores, Sutores & omnes spe lucri notabilis laborantes diebus festivis non peccant, si non fiat ordinariè.

16. Per duas horas vacare operibus servilibus in Dominicis & festivis, non est mortale.

17. Dominus habens 10. famulos, quorum singulis mandat per duas horas successive in eadem Dominica laborare serviliter, non peccat mortaliter.

18. Qui dormire nequit, nisi sumptâ vespere cenâ, non tenetur jejunare, nec in prandio collationem sumere, & vespere cenare.

19. Defessus ex labore licito vel illicito v.g. commixtione cum foeminis, liberatur à lege jejuniij.

20. Propter Authoritatem Doctorum probabile est, nullos artifices obligari ad jejunia.

21. *Usus matrimonij est causa sufficiens ad omittenda jejunia.*

22. *Qui in die jejunii sæpius modicum comedit, licet notabile fiat, non frangit jejunium.*

23. *Omnes officiales in republica, qui corporaliter laborant, sunt excusati à jejunio, sive labor sit com- sive incompatibilis cum illo.*

24. *Excusantur à jejunio, qui iter agunt equitando, etsi necessarium non sit, & unius duntaxat diei iter conficiant.*

25. *Dare temporale pro spirituali non est Simonia, dum datur non ut pretium, sed solum ut motivum conferendi spirituale, vel ut compensatio gratuita, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, & finis illius rei spiritualis.*

AD ARTICVLVM VIII.

Contra IV. Decalogi Præceptum.

Probabile ac tutum est filios licitè cum indignis inire matrimonia Patre & matre dissentientibus.

1. *Licet absolutè desiderare filio mortem Patris, ut causam Boni sui.*

2. *Licet Parètibus optare mortè filia, ut à sollicitudine & cura illius liberètur.*

3. *In*

3. In quavis probabilitate orta ex Jure, quilibet Rex licitè bellum gerit, contra alium Regem, etiamsi sit in quieta possessione.

4. Rex quivis ratione probabili nixus, subditos ad militandum, & belli sumptus & incommoda subeunda cogere potest.

5. Probabile est subditum dubitantem de jura Gabellarum impositione teneri illas solvere.

6. Probabile est subditum dubitantem de jura Gabellarum impositione non teneri solvere.

AD ARTICVLVM IX.

Contra V. Decalogi Præceptum.

1. Licet occidere calumniosum actorem, Testes, & injustum judicem, ad servandam vitam, vel res familiares.

2. Licet clerico & Religioso calumniatorem gravia Crimina de se vel sua religione spargentem occidere, dum alius defendendus modus non suppetit.

3. Religiosus qui fragilitati cedens foemina vilem cognovit, qua id sibi honori ducem illum infamat, potest illam licitè occidere.

4. Licet occidere Invasorem etiam fugientem post alapam impactam, aut illatam calumnia.

5. Licet

5. Licet acceptare duellum pro defensione honoris & occidere provocantem.

6. Licet occidere invasorem usurpantem rem, quæ tantum est valoris unius aurei.

7. Eodem modo non solum licet defendere, quæ possidemus, sed etiam ad quæ jus inchoatum habemus.

8. Tyrannum quivis privatus, privatâ authoritate occidere potest.

9. Minor est obligatio cavendi suicidium, quam altericidium.

10. Potest Judex reo precipere, ut sententiam mortis in semetipso exequatur.

11. Justè damnatus, ut fame pereat, potest oblatum cibum respuere.

12. Milites navales licitè ignem iniiciunt in pulverem sulphureum se coniiciendo in mare, ut acerbioris mortem evadant, & ne navis in hostium potestatem deveniat.

13. Probabile est foetum necdum animato licere procurare abortum ad vitandum scandalum, aut mortem.

14. Probabile est omnem foetum, quamdiu in utero est, carere animâ rationali.

15. Consentientem filium pater castrare potest, ut voce & cantu Ecclesie serviat.

16. Ad-

1.6 *Ad vitandas carnis tentationes seipsum castrare licet.*

17. *Certius est posse se castrare propter vitam eternam, quod legimus fecisse Origenem & multos sanctos attentasse aut desiderasse, quam ob suavitatem vocis.*

AD ARTICVLVM X

Contra VI. & IX. Decalogi Præceptum.

1. *Licet viro cœlibi optare mortem mariti ad assequendam eius uxorem.*

2. *Licet uxorato optare mortem uxoris suæ ad habendam aliam.*

3. *Finis solius delectationis in conjugatione quidem veniale peccatum est.*

4. *Copula cum conjugata consentiente marito, non est adulterium.*

5. *Osculum præcisè, ut est actus carni delectabilis & remotè disponens ad seminationem tantum est veniale.*

6. *Contactus uberū persona sequioris sexus ex levitate aut joco, est solum peccatū veniale.*

7. *Licet quarere directè occasionem proximo peccandi, pro bono spirituali, aut temporali nostro, vel proximi.*

8. *Nemo*

8. Nemo tenetur vitare occasionem proximam peccati cum magno suo detrimento.

9. Potest absolvi, qui in occasione proxima peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere, quin imò directè & ex proposito querit.

10. Non peccat frater sorori in domo parentum cohabitans, licet sit illis occasio peccandi.

11. Famuli comitantes Dominum ad domum concubinae, quo sine eis non iret, vel referunt literas internuncias & horam ad peccandum vel excubantes illis peccantibus absolvi possunt, si ob temporale commodum id faciant.

12. Fornicatio secundum se nullam involvit malitiam, sed solum mala est, quia prohibita.

13. Nulla ratione naturali ostendi potest simplicem fornicationem esse malam.

14. Mollities non est ex naturâ suâ mala, sed quia interdicta.

15. Mollities, Sodomia, bestialitas sunt peccata ejusdem speciei infima.

16. Licet comedere, & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem, modo non obsit valetudini.

17. Non

17. Non nisi veniale est absque utilitate se cibo & potu usque ad vomitum ingurgitare, nisi ex huiusmodi vomitibus gravia valetudini incommoda oriantur.

18. Gula ex naturâ suâ non est mortale, sed solum veniale peccatum.

19. Licet usque ad vomitum bibere & comedere, etiamsi quis vomat, ut iterum bibere possit.

20. Licitum est inebriare se, ex præcepto Medicorum, si aliter sanitas recuperari non possit.

21. Licitum est inebriare se, si quis cogatur ad hoc intento ense.

22. Licitum est alterum inebriare ad aver- tendam proditionem urbis.

23. Non est ebrius, nec peccat mortaliter cuius phantasia aliquantulum turbata est, qui evomit, lingua titubat, cuius pedes vacillant, oculi cerunt duplicia, & domus gyrare videtur.

AD

AD ARTICVLVM XI

Contra VII. & X. Decalogi Præceptum.

1. Probabile est omnia bona subditorum spectare ad Reges vel Principes.

2. Dum ex utraque parte sunt rationes æquè probabiles, iudex cui mavult parti rem adjudicare potest.

3. Dum causa partis unius probabilior causâ alterius, iudex minus probabili causam adjudicare potest.

4. In causa equali potest iudex aliquid ab una partium accipere, ut sententiam in ejus favorem ferat.

5. Licitum est iudici pro sententia injusta præmium accipere.

6. Advocatus causam, quæ semiplenè probari convinci tamen nequit, licitè defendit.

7. Si causa nequidem semiplenè probari, incepta tamen patrocinari poterit.

8. Actor in nullum jus habenti & accusare volenti, Advocatus patrocinari poterit.

9. Non tenetur quis restituere, quod per minuta furta abstulit, licet sit magna summa totalis.

10. Qui

10. Qui cessit foro potest sibi retinere bona quibus indiget ad sustentationem familiae, ne indecore vivat: licet debita pro quibus cedit sint ex injustitia & delicto contracta.

11. Licitum est furari non solum in extrema sed etiam gravi necessitate.

12. Famuli & famulae possunt occultè heris surripere ad compensandam suam operam, quam majorem judicant salario quod accipiunt.

13. Qui alium movet aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem damni illati.

14. Usura non est, quod ultra sortem ex gratitudine & benevolentia exigitur, & non ut ex justitia debitum.

15. Contractus Mohatra licitus est respectu ejusdem personae, & cum contractu revenditionis praviè inito ex intentione lucri.

16. Non tenetur dives nequidem de superfluis sui status dare Eleemosynam.

17. Hic actus divitis, nolo erogare de superfluis status Eleemosynam in communibus necessitatibus, non est mortale.

18. Superfluum non est, quod servant ho-

mines pro status sui, vel parentum qualitate habitâ, vel adipiscendâ: ideoque vix poterunt inter seculares inveniri, qui superfluum habeant.

19. *Sufficit extremè indigentibus per mutuum subvenire sub conditione, ut tempore lautioris fortunæ restituant.*

AD ARTICVLVM XII.

Contra VIII. Decalogi Præceptum,

1. *Suspicio deliberata in re gravi & sine sufficientibus indiciis & temeraria, non est culpa mortalis.*

2. *Dubium deliberatum de alio in re gravi sine sufficientibus indiciis, adeoq; temeraria, non est peccatum mortale.*

3. *Opinio deliberata de alio in re gravi, non est peccatum mortale.*

4. *Raro lethaliter peccatur per temerarium iudicium.*

5. *Iudicium temerarium in animo tuo re-
siders non est peccatum, priusquam aliquo mo-
do ad-*

do advertas vel dubites te ex insufficientibus signis judicare.

6. Ad tuendam vitam, vel tormenta gravia vitanda: cuilibet licet proximo falsum crimen affingere.

7. Si reus dubitet, an legitime interrogetur à iudice, non tenetur ad mentem ejus respondere, sed potest verbis equivocare.

8. Reus legitime interrogatus si subsit periculum vite, veritatem equivocatione occultare & negare potest.

9. Ad tormenta damnaq; gravia vitanda potest quilibet sibi falsum crimen imponere etiamsi mors sit sibi secutura.

10. Quod dictum de periculo mortis extendo, idem dicendum de quocumq; gravi damno, Exilio, Triremium gravis infamiae, &c.

Artic.